

μεν ὅπως ἄδουσαι περιβάλλοντας αὐτὴν τὸν χιονόλευκον πέπλον της.

Καὶ τῶν μὲν νεανιῶν ὁ χορὸς ἔμεινεν ἐκεῖ αὐλῶν καὶ κιθαρίζων ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς αἰωνοῦσίου δρυός· τῶν δὲ κορῶν τὸ ἀδρόπεπλον σμήνος ἔβαδισε πρὸς τὴν στέγην, ἦν ἐστεφάνου ὁ γελοίες Τύμεναῖος.

Ἐνδόν μελῳδοῦσα πληθὺς ἐτρύφα εἰς γλυκὺν οἶνον, ὃν αὐτοῦ τοῦ πολυγνήθους Διονύσου αἱ γείρες ἀπὸ χρυσοκάρπου ἀμπέλου ἐστάλαχξαν· ἀλλ' εἰς τὰ ἄδυτα τοῦ κισσοστεφροῦς οἴκου βάθη, ὡς εἰς ἀνθοθρίθες καὶ μυρίπνονος ἀντρὸν ἀνέμενεν ἡ Δροσίς, μελανόφθαλμος ὡς ἡ Κύπρις, ὡς ἡ Ἡβῆ νεαρὴ καὶ εὐμειδής. Τότε αἱ σύντροφοι παρθένοι εἰσορμήσασαι γοργαὶ δίκην εὐπτέρων δρυάδων ἐφίλησαν αὐτὴν ἐπὶ τὸ μέτωπον. Μία ἐξ αὐτῶν, χρυσοπλόκαμος ὡσεὶ ἡτο κόρη τῆς Φοίβης καὶ τοῦ ἥλιου, ἤρχισε πλέκουσα τοὺς στεφάνους, ἀλληλα δέ τις, εὐλυρος ἀσιδός, χαιροθαλεῖς μύρτους ἐστεμμένη, ἔψιλε καθεσθεῖσα παρὰ τοὺς πόδας αὐτῆς:

Νυφοῦλα μαρμαρόστηθη μὲ κοραλλένια λεῖλη,
δροσάτη κοπελλιά·
ὅπου πατεῖς ἡ γῆ ἀνθεῖ καὶ ὅπ' ἀκουμπᾶς οἱ στύλοι,
λευκὴ τριανταφυλλιά.

Φέροτε κρυστάλλινο νερό, ποῦ λούζοντ' οἱ ἀγγέλοι,
τὴν ὅψιν νὰ δροσίσῃ
καὶ λουλουδιῶν μυρωδικὰ ὄλο δροσύα καὶ μέλι,
γιὰ νὰ μοσχομυρίσῃ.

Ἐφθαστὸν ἡ ψρά, ἐφθασε! μακρόθε φθάνει μύρο
λιβάνου ἱερό
παρθέναις ροδοστέφαναις μαζεύονται τριγύρω
νὰ κάμουνε χορό.

Φέροτε, Νυφοῦλες τοῦ βουνοῦ, πορτοκαλλιᾶς κλωνάρια
νὰ πλέξω ἐτὰ μαλλιά τις!
Φέροτε, Νεράϊδες τοῦ γιαλοῦ, λευκὰ μαργαριτάρια
νὰ βάλω ἐτὰ λαιμά τις!

Πέφτουν τὰ μαῦρα τις μαλλιά ποῦ τὰ λαμπρόστοτε
διαμάντια περισσᾶ,
σὰν νύκτα μαύρη καὶ πυκνή, ποῦ μέσα λαμπυρίζουν
τάστερια τὰ χρυσᾶ.

Φέροτε καθρέφτη ἀργυρὸν καὶ ἀνθοστεφανωμένο
τὰ κάλλη τις νὰ δῆ,
ποῦ τὸ φεγγάρι τὸ φθονεῖ τὸ ἀργυροφορεμένο
καὶ ὁρδύνη Αὔγην.

Νυφοῦλα μαρμαρόστηθη, γιατί γλυκοχλωμιάζεις
καὶ γέρνεις σίγανά,
καὶ πάλι κοκκινίζοντας τὸ χῶμα καταιθάζεις
τὰ μάτια ταπεινά;

Ἄχ! πῶς ἡ ψυχορφή τροπή, νυφοῦλα, ροδοσάθει
τὰ δροσερά σου κάλλη!

Ἡ Μοῦσα μὲ πλευράστο κονδύλη χρυσογράφει
τὸ τραγουδάκι ποῦ θάρθη ἐτὸ γάμο σας νὰ ψάλῃ.

"Ἐφθαστὸν ἡ ψρά ἐφθασε! μακρόθε φθάνει μύρο
λιβάνου ἱερό.

Παρθέναις ροδοστέφαναις μαζεύονται τριγύρω
νὰ κάμουνε χορό.

Παρθέναις ροδοστέφαναις ἀνάψτε ταῖς λαμπάδες
ἀπὸ μὲν σπιθα τῆς αὐγῆς:
τὸ θρόνο τους στολίσετε μὲ ταῖς χλωραῖς φυλλάδες
καὶ μὲ τὰ λούλουδα τῆς γῆς!

"Οὐα πουλάκια κρύβονται σ' τὰ φουντωτὰ πλατάνια
θὰ ψάλλουν σ' τὴν χαρά τους.
καὶ οἱ ἀγγελοι θὲ ναρθουνε ν' ἀλλάξουν τὰ στεφάνια
σ' τ' ἀθῶ μέτωπά τους.

"Σ τὸ χυμογάλανο ούρανὸ ποῦ τοὺς χαμογελάει
κυττάξτε μὲ χαρά!
Ἐν ἀγγελοῦδι γελαστὸ τὴν στέγην του φυλάει
μ' ὀλόδασπρα φτερά.

Μέσος ἀπὸ σύγνεφα χρυσᾶ σὰν φωτερὸ ἔσεφτέρι,
σὰν χρυσὸς πλαγος, καὶ ὁ Θεός προβάλλει τὸ σιγῆ!
μὲ πατρικὸ χαμόγελο, ἀγαπημένο ταῖροι,
γηκά σᾶς εὐλογεῖ!

Ἐξῆλθε τέλος τοῦ ἀδύτου ἡ χιονόπεπλος γύμφη
μαργαρίστεπτος ὡς ἡ Ἡώς, καὶ ἐσκεδάσθη ἡδυτερ-
πῶς, μέσω αὐλῶν καὶ κιθάρας, ὑπὸ τὴν εὑφυλλὸν δρῦν
ἡ μειδιῶσα δικήγυρις. "Οτε δὲ ὁ Φοίβος, ἀκτίνων ἔ-
σχατον φίλημα ρίπτων εἰς βραχοθέμεθλα ὅρη, καπε-
κλίσεις βαδίς, εἰς τὴν θαλάσσην τοὺς κόλπους, εἰς
κοίτην σαπφειρώδη καὶ ἀφροστερή καὶ ἡπλωσεν ἡ
νύξ ὑπὲρ τὰς πόλεις καὶ τὰς κοιλαδάς τὰς σκιεράς
αὐτῆς πτέρυγας, ἡ εῦθυμος χορεία, ὑπὸ τὴν ἀργυροῦ
φωταψίαν τῶν διστρῶν, ἐτρύφα ἔτι κάπω τῆς δρυός
τῆς εὐφύλλου, ἵτις ἐπέρριψεν αὐτὸν; διψιλῶς διὰ
τῶν ἀδικάντων τῆς δρύσου της.

ΚΟΡΗΑΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ.*

Βίος Ἀγίου Νικολάου τοῦ Νέου καὶ ἡ
Βουνένη τῆς Θεσσαλίας.

"Οθεν συμπερχίνουμεν, ὅτι αἱ ἐν τῷ αἱ καταλόγῳ ἐπι-
σκοπαὶ Βεσαΐης, Βιαίης καὶ Βουρένης εἰσὶ μία καὶ
ἡ αὐτὴ ἐπισκοπὴ Βουρένης, παραμορφωθέντος τοῦ ὄνο-
ματος κατὰ τὰς διαφόρους ἀντιγραφάς· ἐν δὲ τῷ β',
ὅτι τὸ ὄνομα Βεσαΐης γραπτέον Βουρένης. Ἀλλὰ καὶ
ἐν ταῖς κατὰ διαφόρους καιρούς ἐκδοθεῖσαις ἀκολουθίαις
τοῦ ἀγίου, ἐν ταῖς πλεισταῖς αὐτῶν ἀπαντᾷ ὁ τύπος

*] "Ιδε ἀριθ. 36, σελ. 715—917.

Bouvrera κατ' οὐδέτερον γένος, ἐν τισὶ δὲ αὐτῶν, ὃς καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χειρογράφῳ ἀκολουθίᾳ, χρονολογουμένῃ ἀπὸ τοῦ 1569, ἀπαντᾷ ὁ τύπος Bouvréη κατὰ θηλυκὸν γένος, ὃν καὶ ἡμεῖς προκρίνομεν.

'Εάν παραδεχθῶμεν τὸν τύπον *Bouvrera* ως ὄρθινον, τότε ὀφελούμεν νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι τὸ ὄνομα τοῦτο ἀποδίδοται μᾶλλον εἰς τοποθεσίαν, εἰς βουνὸν ἢ εἰς πόλιν, οἷονει *Bouvrera* ὅρη. 'Αλλ' ως ἀνωτέρω ἔρρηθη, οἱ ἐπισκοπικοὶ κατάλογοι ἀναφέρουσι τὸ ὄνομα *Bouvréη*, (ἐπισκοπή), ὅπερ ἀδύνατον νὰ δηλοῖ τοποθεσίαν, ἀλλὰ μᾶλλον πόλιν· διότι ἐὰν ἐδηλοῦτο τοποθεσία τις, τὸ ὄνομα θῆθε δικασθῆ μέχρις ἡμῶν, ως διεσπάθη καὶ τὸ τῶν Μετεώρων, Ἀγράφων, Ολύμπου, Ραθενίκου (Ρεθένια) κτλ. Τὸ ὄνομα λοιπὸν ἀποδοτέον μᾶλλον εἰς πόλιν· ταύτης δὲ ἐκλιπούσης, συνεξέλιπε καὶ τὸ ὄνομα.

Τιθέντος, δὲ ὅτι τὸ ὄνομα *Bouvréη* ἀποδίδοται πόλει μᾶλλον ἢ ὄρει, ποὺ αὐτὴ ἔκειτο; Διὰ νὰ ὀδηγηθῶμεν εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς θέσεως τῆς πόλεως δέοντος ν' ἀναζητήσωμεν ἀρχαῖον τινα ναὸν ἢ ἀγίασμα τιμώμενον ἐπ' ὄνοματι τοῦ ἀγίου τούτου. Καὶ ἀρχαῖον μὲν ναὸν δὲν ἀνευρίσκομεν ἐν Θεσσαλίᾳ τιμώμενον ἐπ' ὄνοματι τοῦ ἀγ. Νικολάου τοῦ ἐν Βουνέη, ἀγιάσματα¹ δέ δύο εἶναι γνωστά, ἐν μὲν παρὰ τὸ χωρίον *Tsiampas*, ἀφιστάμενον περὶ τὰ 20 περίπου λεπτὰ τῆς ὥρας τοῦ χωρίου τούτου, καιμένου ἐν τῷ δήμῳ Κρανιῶνος, τῆς Ἐπαρχίας Αλαρίστης. 'Ετερον δὲ παρὰ τὸ χωρίον Μπακλαλί τοῦ Δήμου Πλατάνου, τῆς Ἐπαρχίας Ἀλμυροῦ. Καὶ τὸ μὲν παρὰ τὸ χωρίον *Tsiampas* κεῖται ἐν μέσῳ γηραλέων δρυῶν καὶ πρίνων καὶ πλατάνων, ἀναβλύζον ἐν ἥδη κρήνῃ· παρ' αὐτὸ δὲ σῶζεται κενοτάφιον τοῦ ἀγίου καὶ νεόκτιτος φερόνυμος ναὸς ἰδρυται, ἔνθα ἐν τῇ κατὰ τὴν θηλίαν Μαΐου ἐπετίῳ τῆς μηνὸς αὐτοῦ πανηγύρει συνέρχονται αὐτοῦ κατὰ χιλιάδας οἱ προσκυνηταί. Τὸ δὲ παρὰ τὸ χωρίον Μπακλαλί ἀγίασμα εἶναι θολωτὸν καὶ ἐν αὐτῷ λούονται κατὰ τὴν ἐπέτειον τῆς ἑορτῆς αὐτοῦ οἱ ἀσθενεῖ, καὶ πάσχοντες, οἵτινες καὶ ἴωνται κατὰ τὸ λέγεν τῶν κατοίκων. 'Οφελούσιν δημοσίων γηραλέων δρυῶν καὶ πρίνων ράκη ἐνδυμάτων καὶ μανδύλια. Εἰς δὲ λίγων δὲ βημάτων ἀπόστασιν πρὸς Α. ἐντὸς τοῦ δάσους φαίνονται ἐρείπια ἀρχαίων κτιρίων καὶ ἐσχάτως ἐν αὐτοῖς ἰδρυται εἰκόνισμα καὶ ναΐσκος τοῦ ἀγίου, κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τῶν θεμελίων τοῦ ὄποιου ἀνευρθησκον τὰ θεμέλια ἀρχαίου χριστιανικοῦ ναοῦ καὶ τάφου. Παρὰ δὲ τὸ ίερὸν τοῦτο ἀλσος πρὸ. Β. ἐπὶ τῇ κορυφῇ τοῦ ὑπερκείμενου τοῦ χωρίου Μπακλαλί λόφου σφέζονται ἐρείπια ἀρχαίων ἐλληνικῶν τειχῶν, συγκειμένων ἐκ μεγάλων ὄρθιογωνίων λίθων ἐλληνικῆς κατασκευῆς. Τὰ ἐρείπια ταῦτα, καίπερ κεκλυμμένα ὑπὸ θέμνων, δύναται τις νὰ παρκολουθήσῃ καθ' ὅλην αὐτῶν τὴν ἔκτασιν. Λίθοι δέ τινες ἐκ λευκοῦ μηρύμάρου μετ' ἀρχαίων ἀναγλύφων κοσμημάτων κείνται παρὰ τὸ ἀγίασμα. Οἱ λίθοι οὖτοι, κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην, μετηνέχθησαν ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων ἐκ τοῦ παρὰ τὸ χωρίον Κερατζαταγλὶ ἐπὶ τοῦ λόφου τῶν Ζερε-

λίων κειμένου ναοῦ τῆς Ἰτωνίας Ἀθηνᾶς². 'Επὶ δὲ τῆς ὁδοῦ, τῆς ἀγούστης ἀπὸ τοῦ ἀγίασματος εἰς τὸ χωρίον Μπακλαλί παρετηρεῖται ὑδραγωγεῖον καὶ ἐτῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ κρήνη κατεστραμμένη². 'Αγνοοῦμεν ἐὰν τὸ παρὰ τὸ χωρίον *Tsiampas* ἀγίασμα περιβάλλεται ὑπὸ ἀρχαίων κτιρίων, ἢ ἀναρτῶσιν οἱ αὐτέρθι προσερχόμενοι ἀσθενεῖς ἐπὶ τῶν κλάδων τῶν δένδρων, ως ἐν τῷ τοῦ Μπακλαλίου, ράκη ἐνδυμάτων, ἐλπίζοντες ὅτι ἀποβάλλοντες τὴν λακείδα τῶν ἐνδυμάτων αὐτῶν συναποβάλλουσι καὶ τὴν κατατρύχουσαν αὐτοὺς νίσον· ἐν ἀμφοτέροις δημοσίης συρροή τῶν προσκυνητῶν εἶναι μεγάλη.

'Εκ τῶν ἀνωτέρων συνάγεται, ὅτι τὸ μὲν παρὰ τὸ χωρίον Μπακλαλί, ἐν τῇ ἐπαχίᾳ Ἀλμυροῦ ἀγίασμα καὶ τὸ παρά τὸ παραχίας παραχρένεις ἡμῖν. τόγε νῦν ἔχον ἔγνωστος· δὲν δυν μεθικὸν δὲ νὰ τοποθετήσωμεν ἐνταῦθι καὶ πόλιν, διότι τὸ μέρος εἴναι τραχὺ καὶ ἀπότομον, ἐπομένως δὲ τόπος ἀρμοδίει μᾶλλον μονῆς ἢ πόλει. ἄλλως τα ἐρείπια κατέργοντα ισχνήν ἔκτασιν καὶ ἀγόμενα εἰς μεσκιωνικήν ἐποχὴν οὐδέμιον παρατηρούνται. Τὸ δὲ παρὰ τὸ χωρίον *Tsiampas* ἐπαχίας ἀρχίστης ἀρχίστης κατέσται ἐν μέσῳ πυκνοῦ ἄλσους ἐκ δρυῶν καὶ πλατάνων· αὐτόθι παρατηρεῖται ἀρχαῖον κεντάφιον τοῦ ἀγίου καὶ ἐγγὺς αὐτοῦ κείνται τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Κρανιῶνος.

Μὴ τολμῶντες ν' ἀποφενθώμεν γνώμην τοιμηρὰν περὶ τῆς θέσεως τῆς βυζαντικῆς πόλεως *Bouvréης*, θέλομεν προταχίσης, τὸ γ' ἐρήμιν, δημοσία συγκένωμεν τὴν περιγραφὴν τῆς σκήτης ὑπὸ τοῦ βιογράφου πρὸς τὸ περὶ τὸ χωρίον *Tsiampas* σύλλογον ἀγίασμα.

'Ο βιογράφος εἰς τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ἀγίου, τὸ θαυματολόγιον ἀναφέρει ἐν θαυματοῦ τοῦ ἀγίου συμβάνεις τινα ἀρχογότα ἐκ τῆς Ἀνατολῆς, τῆς πατρίδος τοῦ ἀγίου καταγόμενον. 'Ο ἀρχων (ἴνν. πλούσιος) οὗτος κατετρύχετο ὑπὸ φοβερῆς νόσου, τῆς ἐλεφαντίσεως· διπτανήσας λοιπὸν πολλὰ γρήματα εἰς ιστρούς καὶ φάρμακα δὲν ἤδυνατο ν' ἀπιλλαγῇ τῆς νόσου, ὅτε ἐπιτρίπινται αὐτῷ ὁ ἄγιος κατ' ὄνορ καὶ λέγει τὰς εξῆς:

"Διατὶ κοπιάζεις καὶ ἐξοδιαζεις ος τὸν βίον σου ἀνθέλπεια; "Πραγε εἰς τὰ μέγιν τῆς Δαριστῆς νὰ ἐψωτήσης νὰ σου δείξουν τὸ βουνὸν τῆς Βουνέντης καὶ ἐκεῖ νὰ ἐρευνήσῃς καλὰ τὸν τόπον καὶ θέλεις εὐρεῖς μιαν βεύσιν τὸ λείψανόν μου καὶ αὐτὸ σου διδει τὴν ιατρείαν τῆς ἀσθενείας σου·"

1) Περὶ τοῦ ναοῦ τούτου ἦδε ἡμετερία. ἐν τῷ Bulletin de Corresp. Hellénique, XVI. 1812 p... 'Η Φθιωτικὴ πόλις Ιτωρος.

2) 'Ἐν τῷ τοφκικῷ τεμένει τοῦ χωρίου Μπακλαλί κατὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ τοῦ ἀγίου Νικολάου ἀνεκαλύψθη λίθος ὄρθιογωνίων ἐκ λευκοῦ μηρύμάρου φέρων διπλούν σταυρὸν τὸ ἀνω μέρος τοῦ λίθου εἶναι τελετασμένον καὶ ἀριστερόθεν μὲν κοσμήματα, δεξιόθεν δὲ ἀλόσια πεντάλφας. Οἱ λίθοι οὖτοι ἐπὶ τῆς θυρας τοῦ νεοδημήτου ναοῦ.

Ἐγερθεὶς ὁ ἀσθενής τὸ πρῶτον ἐκ τῆς κλίνης του ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ οἴκου του πορευθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν,

«Ἔνδει καρδάνιν καὶ ἑταξείδευσεν εἰς τὴν Λάρισαν, καὶ φθάνωντας εἰς τὸν τόρον, ὅπου τὸν εἶπεν ὁ ἄγιος, πῦρ τὸν βρύσιν καὶ πολλὰ ἔχαρικεν. Ἐπειτα γυρεύοντας μὲν πολὺν κόπον ἐπιμελέστατα (ἥτο γάρ δόγγος περισσός καὶ δένδρα μεγάλα πολλὰ δασέα) πῦρ τὸ δεῖψαν μὲ τὴν θείαν βούθειαν, τὸ δόποιον ἥτο ἀκόμη σῆφον καὶ ἀκέραιον τόσους κρόνους . . . τότε ὁ ἄρχων ἐπλύθηκεν εἰς τὴν βρύσιν πρότερον, Ἐπειτα πᾶστάζετο τὸ ἄγιον λεῖψαν μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως, καὶ παρευθύνεις ἔφυγεν ὑπὸ ἀσθένεια του».

Εὔγνωμονδῶν ὁ ἄρχων τῷ ἀγίῳ διὰ τὴν θεραπείαν αὐτοῦ, φωιδόμην εἰς τιμὴν αὐτοῦ ναὸν περικαλλῆ, ἔνθη ἀνεῦρε τὸ ἄγιον αὐτοῦ λεῖψαν καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του ἀγαλλόυεντος καὶ δοξάζων τὸν Θεόν. Καὶ τοικύτη μὲν ἡ διήγησις τοῦ βιογράφου.

Ἐπειδὴ δὲ ἀναφέρεται ἐν τῇ διηγήσει ταύτῃ ὅτι ὁ ἀσθενῆς ἔμελλε νὰ ἐρωτήσῃ τοὺς Αρριστίους ἵνα μάθῃ ποῦ ἔκειτο τὸ βουνὸν τῆς Βουνένης, ἔξαγεται, ὅτι τοῦτο ἔκειτο παρὰ τὴν Λάρισαν. Ἐπειδὴ δὲ ἀγίασμα εἰς τιμὴν τοῦ ἄγιου δείκνυται παρὰ τὸ χ. Τσικμπασλάρ, ἔξαγεται ὅτι αὕτη εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ ἄγιου βρύσης ἀναφερομένη, ἔκει δὲ που ἔκειτο ὁ ναός, ὁ ὑπὸ τοῦ ἀσθενῆς ἔρχοντος ἀνεγερθεὶς εἰς τιμὴν τοῦ ἄγιου· οἱ δὲ παρὰ τὸ Τσικμπασλάρ λόφοι τὸ ὄρος τῆς Βουνένης.

Παραδεχόμενοι δέ, ὅτι τὸ παρὰ τὸ Τσικμπασλάρ ἀγίασμα εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ ἄγιου ὑποδειχθὲν τῷ ἄρχοντι, ποῦ ἔκειτο ἄρχ γε ἡ πόλις Βουνένη; Οὐδὲνοῦ ἀλλαχοῦ βυζαντικῆς ἐρέπικη φάνιονται νῦν πλὴν τῶν τῆς Κρηνῶν. Τὰ ἐρέπια ταῦτα κείνται ἐγγύτατα τῆς μηνιονευθείσης πηγῆς. Ἡ πόλις αὕτη, διαπρέψυσκα διὰ τὸν πλοῦτον αὐτῆς κατὰ τὴν ἄρχαιότητα καὶ περιβότος καταστᾶσκα διὰ τὴν ἐν αὐτῇ τὸ πάλαι δυναστεύσασκαν οἰκογένειαν τῶν Σκοπαδῶν, παρήκμασε μετὰ τὴν ἐν αὐτῇ κρίσιμον καὶ ιστορικὴν ἔκείνην μάχην, συγκροτηθεῖσκαν ἐν κύτῃ τῇ Κρηνῶν¹⁾, δι᾽ ἣς ὑπέκυψεν δριστικῶς ἡ Ἑλλὰς ὑπὸ τὴν μακεδονικὴν κυριαρχίαν. Ἐκτοτε δὲ δὲν ἡδυνάθη ν' ἀναλάβῃ καὶ οὕτω περιέπεσεν εἰς ἀράνειαν μέχρι τῆς βυζαντικῆς ἐποχῆς, ὅτε ἡ μετωνομάσθη Βουνένη, ἡ συνωκίσθη ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ἐπέρχη πόλις τιμηθεῖσα ἐπὶ τινα χρόνον καὶ δι᾽ ἐπισκοπικοῦ θρόνου. Πότε δὲ ἔξηφρανίσθη ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς; τοῦτο ἀκριβῶς δὲν γιγνώσκομεν. Ἐξ πιγραφῆς ὄμως, ἀνευρεθείσης; ὑπὸ τοῦ Leake ἐν τῷ τόπῳ, γιγνώσκομεν. ὅτι ἐν κύτῃ ὑπῆρχεν οἱρόν τι Ἀσκληπιεῖον, ἐν ᾧ ὥρειλον τὰ ἐν αὐτῇ φηρίσματα ἐν θεσαλικῷ ἴδιῳ καὶ ὑπερβολῇ τοῦ ἕπου αὐτοῦ τὸ νερὸν ἐν τῷ γίγαντι κατὰ τὴν ἐν τῷ γειτοναρχῷ φύσει. Ὁ δὲ Πλίνιος λέγει, τὰ ὄδατα τῆς ἐν τῷ Ἀσκληπιεῖῳ τούτῳ πηγῆς εἶχον τὴν ἴδιότητα νὰ καθιστῶσι τὸν μετ' αὐτῶν κεραννύμενον οἶνον¹⁾. Τὰ ὄδατα ταῦτα δὲν ἔχουσι μὲν νῦν

τὴν ἴδιότητα ταύτην, ἀλλὰ γίγνονται ἡμα τοῖς μετὰ πόθου καὶ πίστεως ἐν κύτοις προσιούσι.

Τοπιθετήσαντες τὴν πόλιν Βουνένην ἐν τοῖς ἐρεπίοις τῆς ἀρχαῖας Κρηνῶνος ἀποδίδομεν καὶ τὸ παρ' αὐτὴν ἀγίασμα τοῦ ἄγιου Νικολάου εἰς τὸ ἀρχαῖον Ἀσκληπιεῖον. Ἐπειδὴ λοιπὸν οἱ ἀρχαῖοι τὸ πάλιον ἐθεώρουν τὴν πηγὴν ταύτην, καθιερώσαντες αὐτὴν εἰς τὸν ἐκ Τρίκκης Ἀσκληπιόν ('Ἀσκληπιεῖον), φυσικῶς οἱ νεώτεροι συνεχίζοντες τὴν ἀρχαῖαν περὶ τῆς πηγῆς ταύτης παρέδοσιν μετέχολον αὐτὴν εἰς ἀγίασμα τοῦ ἄγιου Νικολάου, τοῦ ἐν Βουνένη, ἰδρύσαντες παρ' αὐτὸν καὶ φερώνυμον ναόν. Τὸ δὲ παρ' αὐτὸν ὄρος τοῦ χωρίου Τσικμπασλάρ θεωροτέον ως τὸ ὄρος τῆς Βουνέρης τοῦ βιογράφου. Πιθανότατα κατ' ἀρχαιτέρους γράμμους ἦν δασῶδες καὶ ἐν αὐτῷ ὑπῆρχον καὶ σκῆται ἐρημητῶν. Νῦν δὲ μικρὸν ἀλσύλιον περιβάλλεται τὸν νεόδμητον ναὸν τοῦ ἄγιου καὶ τὴν αὐτὸθι ἀναβλύζουσαν ἀρχήν ιαματικὸν ὄδωρον πηγήν.

Τοιοῦτος ὁ βίος τοῦ ἄγιου Νικολάου τοῦ νέου τοῦ ἐν Βουνένη τῆς Θεσσαλίας ἀσκήσαντος καὶ ἀθλήσαντος καὶ ἡ θεσσαλικὴ πόλις Βουνένη, τέως ἄγνωστος. Περὶ αὐτῆς, νομίζομεν, ὅτι οὐδεὶς ἐπραγμάτευσατο ἴδικιτέρως οὕτε ἐκ τῶν περὶ Θεσσαλίας γραψάντων οὕτ' ἐκ τῶν άλλων λογίων· διὸ ἡ ἡμετέρα πραγματεία εἶναι πρωτότυπος. Νομίζομεν, ὅτι ἀν μὴ ἐπετύχωμεν εἰς τὸ ζήτημα τῆς Βουνένης ως πόλεως, τούλαχιστον προεγγίσαμεν εἰς αὐτό. "Οθεν καταστρέφοντες τὴν παρούσαν εὐελπιστούμεν, ὅτι ἔτεροι ἐντριβέστεροι περὶ τὰ τοιαῦτα ἐπιλήψονται τοῦ ζητήματος μετὰ πλείονος ἐμβριθείας.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. — Εἴχομεν ἥδη κλείση τὴν παρούσαν, ὅτε ἐπληρωφρήθημεν, ὅτι ἐν τῷ παρὰ τὸ χωρίον Μπαχαλλὶ ἀγάσματι ἐργάται ἀνασκάπτοντες πρὸς ἐξαγωγὴν λίθων ἀνεκάλυψαν ἐπιγραφὴν ἐπὶ τετραγώνου λίθου ἔχουσαν τὰ ἔξις γράμματα:

Ο ΠΑΝΤΕΒΑΣΜΙΟΣ ΚΡΙ ΘΕΙΟΣ ΝΑΟΣ ΤΥΧΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΟΣΙΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΦΟΡΟΥ ΤΥΧΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΥΧΕΝ ΒΟΥΝΕΝΗΣ ΕΜΕΤΟ ΔΙΑΣΥΝΔΡΕΩΜΗΣ

'Ἐγχώριος παράδοσις ἀναφέρει, ὅτι τοῦ ἄγιου φεύγοντος κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Λαρίσης καὶ διερχομένου τὸν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀλμυροῦ χολόρρευμα ποταμὸν, ἔστη ὁ ἐποπος αὐτοῦ διὰ νὰ πήρε ὄδωρο. Βλέπων δὲ ὁ ἄγιος ἐαυτὸν διωκόμενον ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν κατηράσθη τοῦ ἐποποιοῦ αὐτοῦ τὸ νερὸν ἐν τῷ γίγαντι κατὰ τὴν ἐν τῷ γειτοναρχῷ φύσει. Ἐκ δὲ τῆς κατέχας ταύτης τοῦ ἄγιου ἐκλήθη καὶ ὁ ποταμὸς χολόρρευει.

(Ἀκολουθεῖ).

Χ. Ι. ΓΙΑΝΝΟΗΤΑΟΣ.

1) Διδώρ. ΙΙΙ', 17.

2) Plinii XXXI, 2.—XVII, 20.